

**Kokousaika** torstai 16.10.2025 klo 18–18.32

**Kokouspaikka** Pappila

**Läsnä**

**jäsen**

Kaunisto Jyri, puheenjohtaja  
Eloranta Eija  
Koivu Asko  
Liinaharja Kristiina  
Malin Milla  
Mäkelä Hannu, poissa  
Mäkinen Antero  
Mänki Eija, poissa  
Nissilä Minna, poissa  
Peltonen Susanna  
Penttilä Mirka, varapj  
Pura Anu  
Pärssinen Simo  
Rauhaniemi Jenni  
Rekola Sinikka  
Sironen-Hänninen Sirpa  
Toikka Päivi, poissa  
Tuovinen Tuomo  
Vainio Heikki

**varajäsen**

Peltonen Juha

**Muut läsnäolijat**

Koivulahti Juha  
Koskela Ulla

kirkkoherra  
talouspäällikkö, sihteeri

**Sisällysluettelo**

|                                                            |   |
|------------------------------------------------------------|---|
| 20. Tammelan seurakunnan kirkollisveroprosentti 2026 ..... | 3 |
| 21. Lisätalousarvio 2025 / investointiosa .....            | 4 |
| 22. Taloustilanne 1-9/2025.....                            | 5 |
| 23. Muut asiat.....                                        | 6 |
| 24. Valitusosoitus ja kokouksen päättäminen .....          | 6 |

Jyri Kaunisto  
puheenjohtaja

Ulla Koskela  
sihteeri

**Pöytäkirjantarkastajat**

Susanna Peltonen

Anu Pura

Pöytäkirja pidetään nähtävillä seurakunnan www-sivulla tammelanseurakunta.fi 20.10.–2.12.2025.  
Ilmoitus nähtävillä olost on julkaistu 8.10.2025.

## 19. Kokoustiedot

### Kokouksen avaus

Päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto merkitsee, että kirkkovaltuuston puheenjohtaja on kutsunut kirkkovaltuuston kokoukseen 16.10.2025 klo 18.

Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Jyri Kaunisto avaa kokouksen.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen.

### Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 29 pykälän 1 momentin mukaan kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka, ja siihen on liitettävä asialuettelo. Kokouskutsu on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta ilmoitettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos seurakunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat kutsuttavien käytettävissä.

Kokouskutsu asialuetteloineen on lähetetty 8.10.2025 kirkkovaltuutetuille. Kokouskutsu asialuetteloineen on laitettu 8.10.2025 nähtäville seurakunnan www-sivulle.

Päätösehdotus:

Todetaan läsnä olevat jäsenet sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös: Nimenhuudon perusteella todettiin, että läsnä on 16 valtuutettua. Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

### Pöytäkirjantarkastajien nimeäminen ja pöytäkirjan nähtävillä olo

Päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa Susanna Peltonen ja Anu Pura sekä varalle Simo Pärssinen ja Jenni Rauhaniemi.

Lisäksi päätetään, että kirkkovaltuuston pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä seurakunnan www-sivulla 20.10.-2.12.2025.

Päätös: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Susanna Peltonen ja Anu Pura.

### Kokouksen työjärjestys

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä. Mikäli lapsivaikutuksia on valmistelussa havaittu, on ne kirjattu esittelytekstiin.

Päätösehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy jäsenille etukäteen lähetetyn esityslistan kokouksen työjärjestykseksi ja päättää mahdollisista muista asioista.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista työjärjestykseksi. Muissa asioissa kirkkoherra kertoo muurihaudan vainajien tutkimuksista.

---

## 20. Tammelan seurakunnan kirkollisveroprosentti 2026

### Kirkkoneuvosto 14.8.2025

Kirkkolain 6 luvun 2 §:n mukaan kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella. Verotusmenettelystä annetun lain mukaan seurakunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Tammelan seurakunnan tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2014 saakka 1,70 %. FCG:n 2024 verotuloennusteen mukaan Tammelan seurakunnan verotulojen kasvu kuluvalle vuodelle on 6,4 % ja 2026 vuodelle 1,9 %. Verotulojen suotuisaan kehitykseen viime vuosina ovat vaikuttaneet verolakien muutokset ja kanavointiratkaisu. Arvioituun kasvuun kuitenkin kuluva vuonna ei päästäne, sillä vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden tilitykset ovat olleet 0,3 % pienemmät edellisen vuoden ajankohtaan verrattuna.

Tammelan seurakunnan mittava investointi, kirkon remontti saatiin päätökseen kuluvaan vuonna. Ensi vuonna kirkkoon tehdään vielä urkuremontti. Kaitalammin leirikeskuksen ja seurakuntakodin osalta päätökset tehdään viimeistään 2026, ratkaisusta riippumatta taloudellisia satsauksia vaaditaan. Edellä mainittujen lisäksi pappilan rakennus vaatii merkittäviä huoltotoimenpiteitä. Tammelan seurakunnalle ei siten ole syytä laskea veroprosenttia.

### Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle Tammelan seurakunnan kirkollisveroprosentiksi vahvistetaan 1,7 %.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

### Kirkkovaltuusto 16.10.2025

### Päätösehdotus kirkkoneuvosto:

Kirkkovaltuusto vahvistaa Tammelan seurakunnan vuoden 2026 kirkollisveroprosentiksi 1,7 %.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

## 21. Lisätalousarvio 2025 / investointiosa

### Kirkkoneuvosto 2.10.2025

Tammelan kirkon remontin kustannuksiin on talousarvion investointiosaan kuluvalle vuodelle varattu 1 000 000 euroa.

Kirkon remontin kustannuksia ovat lisänneet töiden aikana vaaditut lisätyöt, joiden osuus on ollut 182 000 euroa. Lisätöiden aiheet on hyväksytty kirkkoneuvostossa.

Esityslistan liitteenä pääkirjaote lisätöistä

#### Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto päättää esittää kirkkovaltuustolle, että se myöntää talousarvion 2025 investointiosaan (tilaus 2009420) Tammelan kirkon remonttiin 180 000 euron lisämäärärahan.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

### Kirkkovaltuusto 16.10.2025

Esityslistan liitteenä pääkirjaote lisätöistä

#### Päätösehdotus kirkkoneuvosto:

Kirkkovaltuusto myöntää talousarvion 2025 investointiosaan (tilaus 2009420) Tammelan kirkon remonttiin 180 000 euron lisämäärärahan.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

## 22. Taloustilanne 1-9/2025

### Kirkkoneuvosto 2.10.2025

Talousarviovertailun laskennallinen toteutumisprosentti on 75 % .

Syyskuun verotilitys oli 82 524 euroa, mikä on -5,4 % viime vuoden vastaavaan tilitysjaksoon verrattuna. Verotilityksiä vähensi verovuoden 2024 veronpalautukset, kaikkien seurakuntien vähennys oli -5.6 %.

| Käyttötalousosa         | TA 2025   | Toteuma   | Toteuma% |
|-------------------------|-----------|-----------|----------|
| 1 Hallinto              | -333 000  | -227 478  | 68,3     |
| 2 Srk-toiminta          | -712 200  | -487 579  | 68,5     |
| 4 Hautaustoimi          | -137 600  | -104 516  | 76,0     |
| 5 Kiinteistötoimi       | -310 550  | -247 002  | 79,5     |
| <b>Tuloslaskelmaosa</b> |           |           |          |
| Kirkollisvero           | 1 600 000 | 1 172 943 | 73,3     |
| Valtionrahoitus         | 119 000   | 88 902    | 74,7     |

Esityslistan liitteenä käyttötalousosan tulosityksikkökohtainen talousarviovertailu 1-9-2025

#### Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto merkitsee tiedoksi ja antaa tiedoksi edelleen kirkkovaltuustolle talousarviovertailun pääluokatasolla.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

### Kirkkovaltuusto 16.10.2025

Esityslistan liitteenä talousarviovertailu pääluokatasolla.

#### Päätösehdotus kirkkoneuvosto:

Kirkkovaltuusto merkitsee tiedoksi.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

## 23. Muut asiat

### 1. Muurihaudan vainajat

Kirkkoherra kertoi paljon julkisuutta saaneesta muurihaudan muumioiden tutkimuksesta.

Arkut palautetaan 20.10. takaisin muurihautaun. Pyhäinpäivänä 1.11. pidetään rukous- ja muistohetki muurihaudalla.

### 2. Piispantarkastus

Piispantarkastusprosessin yhteydessä työstettiin seurakunnan uutta strategiaa. Strategia on kirkkoherran valmistelussa.

## 24. Valitusosoitus ja kokouksen päättäminen

### Päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto antaa valitusosoituksen.

### Päätös:

Kirkkovaltuusto antoi valitusosoituksen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.32.

## VALITUSOSOITUS

Tammelan seurakunta  
Kirkkovaltuusto  
16.10.2025

### 1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

#### Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

**Pöytäkirjan pykälät: 19,21,22,23,24**

#### Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
- Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
  - 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
  - 150 000 € (rakennusurakat);
  - 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut);
  - 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
  - 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).
- Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

**Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:**

### 2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

**Hankintayksikkö:** Tammelan seurakunta

Käynti- ja postiosoite: Tammelantie 29, 31300 TAMMELA

Sähköposti: tammelan.seurakunta@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

### Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

## 3 VALITUSOSOITUS

### Valitusviranomainen ja valitusaika

#### a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella

20

#### Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

##### Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

**Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 20**

**Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:**

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

### Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhaun viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

#### b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.



Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen.

#### Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Puhelinvaihtelu: **029 564 3300**

Telekopio: **029 564 3314**

Sähköpostiosoite: [markkinaoikeus@oikeus.fi](mailto:markkinaoikeus@oikeus.fi)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

## 4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

### Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

### Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomaisen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

---

### Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

### Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käyttelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut – Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

**Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen**